

De liefde voor mijn PLEEGKIND

Desiree (33) en haar man Chris hebben al een dochtertje, als ze besluiten om zich op te geven als pleegouders. Ze denken goed voorbereid te zijn, maar de komst van baby Kim zet hun hele leven op zijn kop...

Tekst: **Marlous van Merkenstein** - Foto: **Corbis**

Op mijn veertiende zag ik op televisie een documentaire over een kindertehuis in Moldavië. Die maakte enorme indruk op me. Ik zag zalen vol bedden, met kinderen op natte, doorgezakte matrassen. Sommigen lagen in hun eigen uitwerpselen. Er waren kinderen van vijf die nog niet konden lopen, omdat niemand ze dat had geleerd. Niemand zorgde voor hen of speelde met hen. Huilend zat ik voor de televisie. Ik nam me voor om er een paar op te halen als ik later 'groot' zou zijn.

Zelf ben ik opgegroeid in een situatie die vergelijkbaar is met die van veel pleegkinderen. Mijn vader dronk en zat psychisch in de knoop. Mijn moeder bekommerde zich wel om ons, maar probeerde vooral mijn vader tevreden te houden. Mentaal was ze niet bij machte om ons dat te geven wat we nodig hadden. Ik weet dus hoe moeilijk het is om in angst en zonder liefde van je ouders op te groeien.

Mijn man Chris ontmoette ik al tijdens mijn studie. In die tijd zagen we samen ook een keer zo'n hartverscheurende documentaire. Ik zei tegen Chris dat ik zo'n kind graag een beter bestaan wilde geven. Daar reageerde hij positief op, maar aan kinderen waren we toen nog niet toe.

Een paar jaar later kochten we een huis en op mijn zesentwintigste was ik zwanger. Weliswaar niet gepland, maar we waren er erg blij mee. De zwangerschap verliep voorspoedig, maar de bevalling was rampzalig. Na twee dagen vol weeën kwam Tessa met een spoedkeizersnede ter wereld. Ik had tijdens de operatie een ernstige bloeding gekregen. Als de artsen

niet zo snel hadden ingegrepen, had ik het niet overleefd. Voor Chris en mij was dit natuurlijk een traumatische ervaring.

Ik was ernstig verzwakt door de bevalling en pas na drie dagen begon ik voorzichtig aan Tessa te wennen. Ik besteedde veel tijd aan de zorg voor haar en dat maakte me zielsgelukkig. Het had weinig gescheeld of ik had het allemaal niet meer meegemaakt. Die gedachte vond ik verschrikkelijk.

ADOPTIE?

Na twee jaar wilden we graag nog een kindje, maar een tweede bevalling durfden we niet aan. De kans was groot dat ik het niet zou overleven. Bovendien was ik nooit vergeten dat ik een kind wilde helpen. Adoptie leek Chris en mij daarom een logische stap. We bezochten informatieavonden, maar een kind adopteren bleek minder eenvoudig dan we hadden gedacht: absurd hoge eisen, lange wachtlijsten en eindeloze procedures. Daarnaast ontmoetten we op die informatiedagen kinderloze echtparen die al jaren in aanmerking probeerden te komen voor een adoptiekind. Laat de adoptiekinderen maar naar hen gaan, dachten we. Wij hadden Tessa al.

Tijdens een informatieavond spraken we ook iemand van Pleegzorg Nederland. Zij legde ons uit dat ook veel kinderen in Nederland hulp nodig hebben. De wachttijd bij pleegouderschap is minder lang dan bij adoptie. Er zijn wel belangrijke verschillen. Pleegzorg zoekt geschikte ouders voor de kinderen - die kies je dus niet zelf uit. Als pleegouder geef je wel aan wat voor kind bij jouw gezin past. Vervolgens word je gebeld als er een geschikte 'match' is.

Van tevoren weet je niet of het kind kan blijven. Mis- ►

schien moet het op een dag terug naar zijn of haar biologische ouders. Dit weerhoudt veel mensen ervan om voor pleegouderschap te kiezen. Wij vonden het idee dat een kind op een gegeven moment weer weg zou moeten ook moeilijk, maar we wilden nog steeds graag een kind helpen.

De vraag naar pleegouders is groot. We ontdekten dat er ook in Nederland kinderen zijn die niet thuis kunnen wonen en in een kindertehuis groot worden gebracht. Die zijn alleen op de wereld, zonder ouders om voor ze te zorgen. En er zijn te weinig pleegouders om ze op te vangen.

Een kind heeft een harmonieus gezin nodig, waarin het aandacht en liefde krijgt. Door wat ik zelf in mijn jeugd heb meegemaakt, weet ik hoe belangrijk dat is. Problematische gezinssituaties worden vaak van generatie op generatie doorgegeven. Ik ken de gevolgen daarvan en wilde die cirkel doorbreken. Wij zorgden goed voor onze eigen dochter. Waarom zouden we niet nóg een kind helpen?

CURSUS

Om meer te weten te komen over pleegzorg, volgden we een vrijblijvende introductiecursus. Daar leerden we dat de kinderen die in een pleeggezin terechtkomen vaak gedragsproblemen hebben, omdat ze uit een moeilijke thuis-situatie komen. Als pleegouder kun je het dus zwaar voor de kiezende krijgen wanneer je zo'n kind in huis neemt. Verder ben je meestal verplicht om contact te onderhouden met de biologische ouders van het pleegkind.

Dit schrok ons niet af, maar we vroegen ons wel af of we wilden zorgen voor een kind dat niet voor altijd bij ons zou kunnen blijven. Uiteindelijk besloten we dat we samen sterk genoeg waren om over een eventueel afscheid heen te komen. Op de cursus vertelde een pleegmoeder: "Een kind heeft maar één biologische moeder. Na een afscheid laat ik mezelf verdrietig zijn. Ik neem de tijd en ik kom erdoorheen, hoe moeilijk het ook is." Ik vond dat zo sterk van haar, zoals ze dat vertelde.

En als niemand voor pleegouderschap zou kiezen, dan was er ook niemand om die kinderen op te vangen. Dus Chris en ik zeiden tegen elkaar: "Het wordt pijnlijk als een kind weg moet, maar dat is geen reden om hem of haar niet te helpen."

Na de cursus hakten we de knoop door en Pleegzorg startte een onderzoeksprocedure. Een medewerkster inspecteerde ons huis en kwam verschillende avonden langs. Ze stelde vragen over onze jeugd, onze relatie en ons werk. Een commissie van Pleegzorg oordeelde dat we geschikt waren als pleegouders, al werden we niet direct op 'actief' gezet. Chris was net zijn baan kwijtgeraakt en rust en balans zijn belangrijk voor pleegkinderen. Sta je wel op 'actief', dan kun je gebeld worden zodra er een kind is dat dringend opvang nodig heeft. Hoelang dit gemiddeld duurt, hangt af van je situatie.

Zo hadden wij geen voorkeur voor een jongetje of een meisje. We wilden een kindje dat jonger was dan onze vierjarige Tessa. Om concurrentie onderling te voorkomen, moest het pleegkind minstens twee jaar jonger zijn. Tegen een baby hadden wij geen bezwaar. We konden dus gebeld worden als een kind van tussen de nul en twee jaar opvang nodig had. We hadden aangegeven dat we een kind voor langere tijd wilden, dus ook daar hield Pleegzorg rekening mee. Tessa hebben we meteen vanaf het begin bij het proces betrokken. Zo zat ik eens te lezen over pleegouderschap en Tessa keek naar een fotootje in de folder. "Wat een leuk meisje", zei ze. Ik legde haar uit dat dit meisje het thuis moeilijk had en dat ze daarom niet bij haar ouders kon blijven. Tessa zei: "Nou, dan komt ze toch hier wonen!"

Dankzij een uitkering en een bonus van zijn vorige baas kon Chris aan een nieuwe studie beginnen. Ik werkte drieënhalve dag per week. Onze situatie was weer stabiel en daarom werden we op de actieve lijst geplaatst. Mochten we een baby krijgen, dan was Chris thuis wanneer ik aan het werk was. Beter kon eigenlijk niet!

FILMSCENARIO

We gingen een weekend naar Parijs. Op de Champs-Élysées, een van de drukste straten van de stad, ging de telefoon.

"Ha, een kind", grapte Chris. We waren er constant mee bezig: wanneer bellen ze? Je hebt geen idee.

Maar het was echt waar. Pleegzorg belde vanwege een crisissituatie. De dame aan de lijn zocht per direct opvang voor een baby, Kim. We wilden wel, maar omdat we in Parijs waren, zei ze: "Dan zoeken we een andere oplossing." Ze hing op.

Die avond zaten we in een restaurantje en we konden aan niets anders denken. Als we niet toevallig in Parijs waren geweest, dan hadden we een baby gekregen...

We ontvingen nog een sms'je van de vrouw die ons

had gebeld. Ze liet weten dat ze inmiddels al een oplossing voor het kindje had gevonden.

Terug in Nederland belde Pleegzorg ons opnieuw. Het ging weer over datzelfde meisje. Het bleek dat ze nog geen pleeggezin voor Kim hadden gevonden. Daarom hadden ze haar wat langer in het ziekenhuis gehouden waar de moeder van Kim was bevallen. Omdat de biologische ouders van Kim allebei psychotisch waren, had Jeugdzorg besloten dat ze niet voor hun dochtertje konden zorgen. De vader had Kim echter uit het ziekenhuisbedje gepakt en vervolgens zijn vrouw op een andere afdeling opgehaald. Nu was het drietal spoorloos. Interpol was naar hen op zoek.

De vrouw van Pleegzorg wilde weten of wij nog interesse hadden in Kim, mocht ze gevonden worden.

“Jeetje, waar is ze dan?” vroeg ik. “Hoe gaat het met haar?” Het leek wel alsof ik in een film was beland! Allerlei scenario’s flitsten door mijn hoofd. Wat als ze gevonden werd en bij ons kwam wonen? Wat als ze nooit gevonden werd? Eén ding wist ik zeker: we wilden Kim opvangen.

BABYUITZET

Na drie dagen kregen we te horen dat de politie het drietal had gevonden in Zuid-Europa en dat Kim was overgebracht naar een plaatselijk ziekenhuis. Haar ouders waren opgepakt. Twee mannen van Jeugdzorg brachten Kim met de auto terug naar Nederland. In de tussentijd schaften wij binnen één dag een complete babyuitzet aan en vrienden kwamen van alle kanten aanzetten met kleding en spulletjes.

Kims situatie is uitzonderlijk. Het gebeurt niet vaak dat er pleegouders nodig zijn voor zo’n klein baby’tje en al helemaal niet onder deze heftige omstandigheden. Het zette ons eigen normale leventje helemaal op zijn kop. Het was gewoon onwerkelijk.

Op de avond dat Kim gebracht zou worden, liepen Chris en ik zenuwachtig door het huis. Tegen middernacht ging de bel. Er stonden twee mannen voor de deur, met een Maxi-Cosi met daarin een klein frummeltje. Zo’n klein baby’tje. En niemand om voor haar te zorgen. Ik dacht: kom maar hier, ik zorg voor jou.

Zodra de mannen vertrokken waren, zetten we Kim in haar reiswiegje op ons bed. Opgewonden maakten we Tessa wakker.

In haar korte leven had ze al geleerd dat er niemand reageerde op haar gehuil. De eerste dagen was ze dan ook erg stil

“Kijk, dit is je pleegzusje”, zeiden we.

“O, wat is ze mooi en lief”, zei Tessa vertederd.

Kim was in zichzelf gekeerd en angstig. Ze maakte geen geluid en haar vuistjes hield ze dichtgeknepen bij haar gezicht. Pas na twee dagen begon ze te ontspannen en deed ze haar knuistjes open. Ze had in haar korte leventje geleerd dat er niemand reageerde op haar gehuil. Daarom was ze de eerste dagen stil. Nadat we haar een paar dagen op regelmatige tijden hadden gevoed en verzorgd, hilde ze gelukkig weer wel als ze ergens behoefte aan had.

In het begin probeerde ik niet te veel te gaan houden van dat kleine en hulpeloze wezentje. Want stel dat ze weer weg zou moeten? Pleegzorg had ons van tevoren uitgelegd hoe we met de situatie moesten omgaan, maar ze hadden ook gezegd dat de praktijk uiteindelijk altijd anders uitpakt. Dat moet je ervaren. Dat bleek nu wel, want mijn gevoel liet zich niet commanderen. Ik gaf Kim wat ze nodig had, maar wilde me niet te veel aan haar gaan hechten. Uiteindelijk gebeurt dat toch, daar groei je langzaam in.

BEZOEKUUR

Kims ouders kwamen terug naar Nederland. Ze hadden recht op een bezoekenregeling. Vanaf het moment dat Kim drie weken bij ons was, ontmoetten we elkaar wekelijks in een beveiligde ruimte van Jeugdzorg. Chris en ik gingen er om de beurt met Kim heen. Ik zag altijd tegen die bezoeken op en vroeg me regelmatig af waar ik aan begonnen was. Ik vond het moeilijk - na afloop van een bezoek ben jij degene die met hún kind vertrekt.

Soms kwamen ze zomaar niet opdagen en als ze er wel waren, verliep het contact stroef. Na een escalatie werd de bezoekenregeling tijdelijk stopgezet. Kims ►

De kans is groot dat Kim uiteindelijk gewoon mag blijven. En dat is maar goed ook, ik zou niet weten wat ik nog zonder haar zou moeten

moeder had haar uit mijn handen getrokken alsof ze een pop was. "Ik wil nu mijn kind!" had ze keihard geschreeuwd.

Op dit moment zijn de ouders van Kim opnieuw verdwenen. Niemand weet waar ze zijn en ze worden weer gezocht door de politie. Mochten ze opduiken, dan worden die bezoeken waarschijnlijk weer ingevoerd. Dit alles heeft invloed op ons leventje, dat voorheen erg rustig verliep. Kims ouders mogen natuurlijk niet weten waar we wonen. Na een bezoekuur was ik soms een beetje paranoïde. Dan dacht ik bijvoorbeeld dat ik ze voorbij zag rijden. Of ik vroeg me af of ze in staat waren om Tessa mee te nemen van het schoolplein. Ik haalde me van alles in mijn hoofd, omdat we weten dat deze mensen gekke dingen doen. Het feit dat ze nu weer uit beeld zijn, geeft me rust. Ik vermoed dat ze ver weg zijn en zo voelt het ook voor me. Kim was nog maar een paar dagen oud toen haar ouders er met haar vandoor gingen. Dit moet effect op haar hebben gehad, al weet ik niet op welke manier. Het enige wat me opvalt, is dat ze een fobie voor katten heeft. Toen Kims ouders met haar op de vlucht waren, hadden ze een kat bij zich op de achterbank. Als Kim er nu eentje ziet lopen, raakt ze volkomen in paniek. Ze verstijft en gilt op zo'n moment en trilt over haar hele lichaam. Verder heeft Kim een plat achterhoofdje overgehouden aan het langdurig in de Maxi-Cosi zitten, maar gelukkig heeft dit geen invloed op haar gezondheid.

Omdat haar ouders psychotisch zijn, is het mogelijk dat Kim die gevoeligheid heeft geërfd. Maar zelfs als dat zo zou zijn, dan hoeft dat nog niet tot psychoses te leiden, want in een stabiele

omgeving wordt dit niet of minder geprikkeld. Soms maak ik me zorgen, omdat ik niet weet hoe haar hersenen zich zullen ontwikkelen. Aan de andere kant: als ze vreemd gedrag gaat vertonen, dan zijn we daar extra alert op en kunnen we hulp zoeken.

Ik vind het niet fijn om op zo'n manier naar Kim te kijken. Ze is wie ze is en het is jammer voor haar dat het zo is gelopen met haar echte ouders.

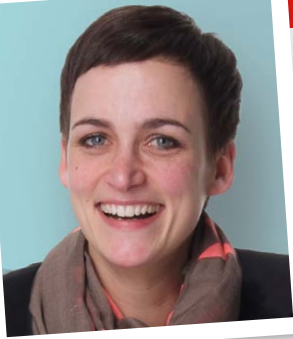
ZUSJES

In het begin hield ik niet van Kim zoals ik hou van Tessa. Er is altijd een verschil, ook al behandel je ze hetzelfde. Wennen aan een kind kost tijd. Nu is Kim twee en we gaan zo intensief met haar om, dat ik nu wel durf te stellen dat ik van haar hou alsof ze mijn bloedeigen kind is. Ze ontwikkelt zich prima. Ze is erg gehecht geraakt aan Chris en mij aan haar. Op dit moment is het thuis rustig. Tessa en Kim zijn als zusjes voor elkaar. Tessa leerde Kim laatst fietsen op haar driewieler en ze spelen en knuffelen samen. Ik denk dat Kim voelt dat ze anders is, hoewel ze er nog niet over kan praten. Soms laat ik haar een foto van haar moeder zien en dan zeg ik dat dit de mama is waar zij bij uit de buik is gekomen.

Aangezien de situatie met haar echte ouders weinig perspectief biedt, is de voogdij over Kim enkele maanden geleden officieel toegewezen aan Jeugdzorg. Dat wil zeggen dat de kans groot is dat Kim gewoon bij ons kan blijven. Gelukkig, want hoewel Chris en ik in het begin hebben gezegd dat we een mogelijk afscheid samen wel aankonden, zou ik nu niet meer weten wat we zonder Kim zouden moeten. Ik heb nooit een seconde spijt gehad van onze keuze voor pleegzorg. Die kinderen in dat weeshuis in Moldavië heb ik uiteindelijk niet opgehaald, maar ik heb me wel gehouden aan mijn voornemen om een kind te helpen. Maar als ik van tevoren had geweten wat ons te wachten stond, dan was ik er misschien niet aan begonnen. Je wordt voorbereid op lastige ouders, maar de situatie van Kims ouders is extreem. Het is maar goed dat je - zoals zo vaak in het leven - van tevoren niet weet hoe dingen zullen lopen. Kim had ik voor geen goud willen missen. Chris en ik kunnen ons echt geen leven meer voorstellen zonder haar. Het geeft me heel veel voldoening dat we toch in het diepe zijn gesprongen en de stap hebben genomen om pleegouders te worden! ■

Heb jij ook ervaring met pleegzorg? Mail o.v.v. 'MGS1305 Desiree' naar redactie@mijngeheim.nl. Je kunt ook je eigen verhaal vertellen op www.mijngeheim.nl.

LOTTE BOGAERTS (30) IS CHEF-REDACTEUR VAN MIJN GEHEIM. ZIJ WOONT SAMEN MET PATRICK (40) EN HUN ZOONTJE THIJS (BIJNA 1).

Als moeder zó kwetsbaar

Ik vind het helemaal niet vreemd dat weinig ouders zich aanmelden als pleegouder. Hoe kun je nu een kind opvangen dat na een tijdje hoogstwaarschijnlijk weer weg moet? Het is precies zoals Desiree zegt: 'In het begin probeerde ik niet te veel te gaan houden van dat kleine en hulpeloze wezentje, maar in de praktijk lukte dat natuurlijk niet. Ik ging me toch aan haar hechten.' Dat lijkt mij heel logisch.

Toen ik zwanger was van Thijs las ik superveel tijdschriften over zwangerschappen, bevallingen en baby's. Ik wilde op álles voorbereid zijn. Dat kon natuurlijk nooit, maar met die lading hormonen in mijn lijf was ik niet altijd even realistisch.

Wat ik in die periode veel las, waren verhalen over 'hechtingsproblemen'. Moeders die een kind kregen en dan dachten: help, wat moet ik ermee? Ik voel niets - of heel weinig - voor mijn kind. Al die bladen wilden taboedoorbrekend zijn en de minder rozewolkachtige kant van kinderen krijgen vertellen. Die verhalen kwamen heel diep bij me binnen. Sterker nog: ik had het idee dat het vaker voorkwam dat moeders niet meteen van hun kind hielden dan wél. Ik vond het zo verschrikkelijk dat dat 'hechtingsprobleem' mijn grootste nachtmerrie werd. Vooral omdat ik het zo zielig vond voor het kind. Stel dat er niet van hem of haar gehouden werd...

Ik probeerde me dan voor te stellen hoe het zou zijn als mijn kind werd geboren. Nu achteraf is het moeilijk om die gedachten weer terug te halen - ik weet immers hoe het werkelijk is gegaan. Maar toen ik daar tijdens mijn zwangerschap aan dacht, kon ik gewoon helemaal in paniek raken.

Met mijn moeder sprak ik over die angst. Zij vond het niet erg realistisch en zei steeds: 'Ach meissie, je kunt een ander niet uitleggen hoe het is om een kind te krijgen. Dat weet je pas als je het zelf hebt meegemaakt.' Zo cliché natuurlijk, ik kon er op dat moment niet veel mee.

Op 12 juli vorig jaar was het zover. De weeën begon-

nen en Patrick en ik snelden naar het ziekenhuis. Van de bevalling herinner ik me weinig details, behalve dat moment waarop de verpleegkundige met warme doeken aankwam. Ik weet niet meer precies waarvoor die nodig zijn, maar ik weet wel dat dat betekende dat de geboorte bijna in zicht was. En even schoot het door mijn hoofd: o jee, als ik maar wel van mijn kind hou.

De geboorte zelf kwam toen toch zo 'ineens' dat ik daar amper nog aan heb gedacht. Op het moment dat Thijs werd geboren en de verpleegkundige dat warme, zachte en glibberige wezentje in mijn armen legde, toen brak ik gewoon. Ik heb nog nooit zo veel liefde gevoeld als op dat moment. Mijn moeders cliché was uiteraard waar: ik kan niet beschrijven wat het voor me betekende. Behalve dat het het allermooiste moment in mijn leven is.

Een paar uurtjes later belde ik mijn ouders. Het was midden in de nacht, toen mijn moeder opnam. Blijkbaar heb ik toen zoiets gezegd als: 'O, mam, hij is zó lief en zó mooi!' En dat gaf haar een soort rust, want mijn angst was inderdaad niet terecht geweest. Vanaf die eerste seconde hou ik onvoorwaardelijk van mijn zoontje en ervaar ik - nu een jaar later - nog steeds die roze wolk.

De grootste verandering sinds ik mama ben, is dat ik me zo kwetsbaar voel. Enerzijds heeft dat te maken met dat een klein kind zo kwetsbaar is. Er zijn veel gevaren in de wereld waar wij hem als ouders tegen willen beschermen. Maar zelf zijn we ook kwetsbaarder geworden. Zonder Thijs zijn wij niet gelukkig, we zijn nu allemaal afhankelijk van elkaar. Alleen al de gedachte dat iemand Thijs ooit zou meenemen, grijpt me naar de keel.

En hoewel ik heel goed begrijp dat er te weinig pleegouders in Nederland zijn én wij echt nog wel ruimte hebben voor nog een kindje in ons gezin, zou ik het voor mezelf gewoon niet kunnen. Toch hoop ik dat we met dit verhaal hebben laten zien hoe mooi het pleegouderschap ook kan zijn. Hopelijk inspireert het anderen om - net als Desiree en Chris - een pleegkindje te helpen. ■